

IMMATERIALRÄTTSKOMMITTÉN

Den 3 juni 2024

Mötets öppnande

Ordf. Eva Blum, IKEA of Sweden AB

Rapport från ICC

Jesper Labardi, ICC Sverige

Globalisering i kunskapsekonomin

Christina Wainikka, Svenskt Näringsliv

IP-utmaningar med cirkulära affärsmodeller

Ulrika Wennersten, Lunds universitet

Hållbarhet och patent

Mimmi Westman, Scania

Mötets avslut

Rapport från ICC

Jesper Labardi, ICC Sverige

WIPO-ICC IP Entrepreneurs Network

- Samarbetet inleddes 2022 och syftar till att skapa verktyg för entreprenörer i hur immateriella rättigheter ska hanteras.
- På global nivå har samarbetet bl.a. resulterat i Global Innovation Index, och på nationell nivå vill man involvera fler företag i det globala IP-ekosystemet.
- "För SMEs är IP inte längre en lyxvara, det är en affärsmässig nödvändighet".
- Ger SMEs möjligheten att säkra tillgång till finansiering, riskhantering och för att kunna skala upp verksamheten.
- ICC arbetar även med detta via vårt **ICC Centre for Entrepreneurship** som syftar till att bygga kapacitet för SMEs genom att tillhandahålla resurser, utbildning och stöd inom IP.

Rapport från senaste globala kommissionsmötet

Global Design Protection

- **WIPO Design Law Treaty** syftar till att harmonisera lagar för att underlätta att ansöka om designskydd.
- **EU Design Law** träder i kraft från och med februari 2025 och syftar till att modernisera designskyddet för att det ska bli mer tillgängligt och effektivt.

Digital Services Act (DSA)

- Europeiska Kommissionen var på besök för att presentera uppdateringar gällande DSA.
- Vi fick höra om vilka skyldigheter plattformar har, hur det ska implementeras på nationell nivå, tidslinjen framåt och vilka speciella skyldigheter stora plattformar (VLOP) har.

Remissyttrande: Inskränkningar i upphovsrätten

- Syftet med översynen var att hitta ett tydligare och modernare regelverk för användning av upphovsrättsligt skyddade verk som kan ske utan tillstånd.
- ICC välkomnar förslagen som syftar till att öka harmoniseringen inom EU, t.ex. vad gäller harmonisering med Infosoc-direktivet, **men..**
- vi ser med oro på förslaget om pastischer, vilket riskerar att störa befintliga marknader för immateriella rättigheter.
- Vi anser också att det behövs förtydliganden vad gäller panoramafriheten och den nya inskränkningen för forskning.
- ICC vill med remissvaret bidra till en lagstiftning som främjar skyddet och harmoniseringen av immateriella rättigheter samt behov av förutsebarhet och enhetlighet för näringslivet.

Globalisering i kunskapsekonomin

Christina Wainikka, Svenskt Näringsliv

Globalisering i kunskapsekonomin

CHRISTINA WAINIKKA
3 JUNI 2024

”Horse and carriage”

Trade policy must walk hand in hand with IP Policy

If EU is to stay competitive, it is necessary to make sure that policy of intellectual property is considered in all different aspects of trade policy. We live in a knowledge economy and 90 percent of EU:s trade is done by IPR intensive companies. This is however not reflected in how we talk about trade or even competitiveness.

Anna Stelling, chef för internationella och EU-frågor
och Christina Wainikka, policyexpert för
immaterialrätt. Photo: Sören Andersson/Ulf Börjesson/Erns

CHRISTINA WAINIKKA

Att skydda innovationer

Affärer, risker och
möjligheter

ANDRA UPPLAGAN

NORSTEDTS
JURIDIK KARNÖV
GROUP

Presentation

- Jur dr
- Docent i civilrätt
- MBA
- Policyexpert för immaterialrätt
- Svenskt Näringsliv
BusinessEurope

Utmaningar

1. Kunskapsbrist
2. Bristande tillvaratagande av tillgångar
3. Ny teknisk verklighet
4. Globalisering
5. Regelverk i behov av förändring

Utgångspunkten

Struktur

Kunskapsbaserade tillgångar

Globalisering i kunskapsekonomin

Harmonisering

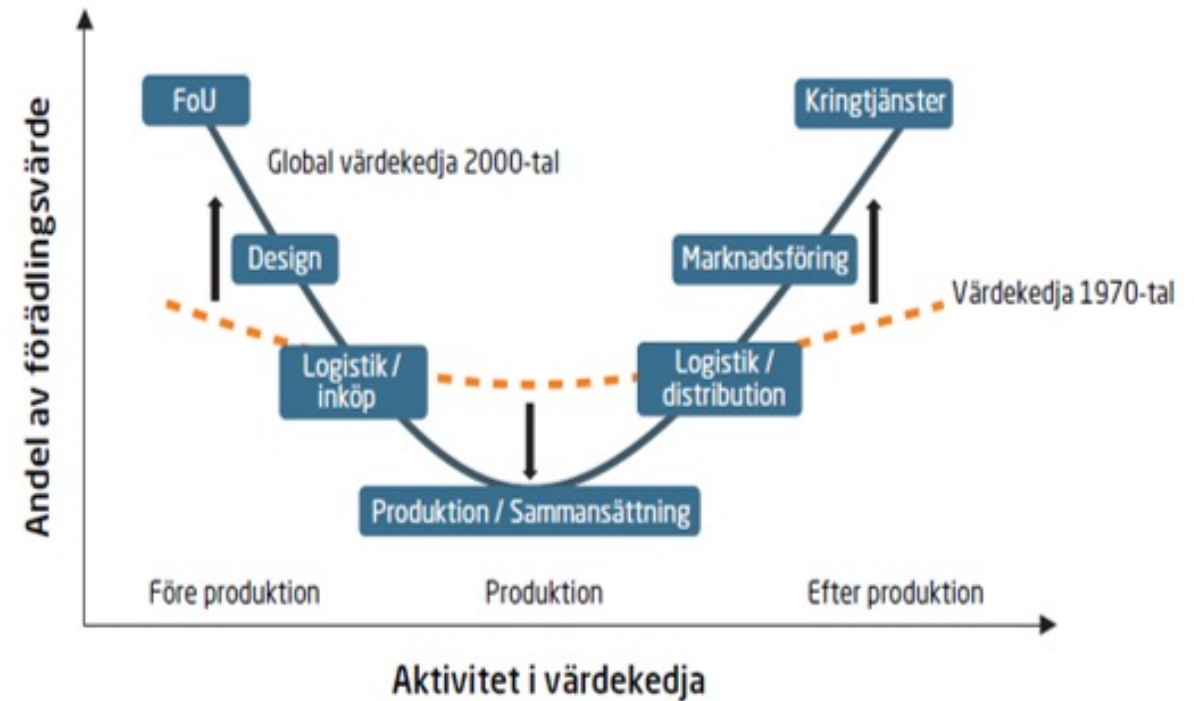
Handelspolitik

Nya slagfält

Hur viktigt?

- 47 % av EU:s BNP
- 90 % av EU:s export

Figur 1. Förädlingsvärden i värdekedjans olika steg på 1970-talet jämfört med 2000-talet - "The Smile Curve".

Globalisering

- Vi behöver uppdatera vår världsbild!
- För vem är det viktigt?

Territorialitet

- Globala värdekedjor
- "Born global"
- Territorialitetsprincipen

Harmonisering som lösning

- Coase teoremet
- ”Level playfield”

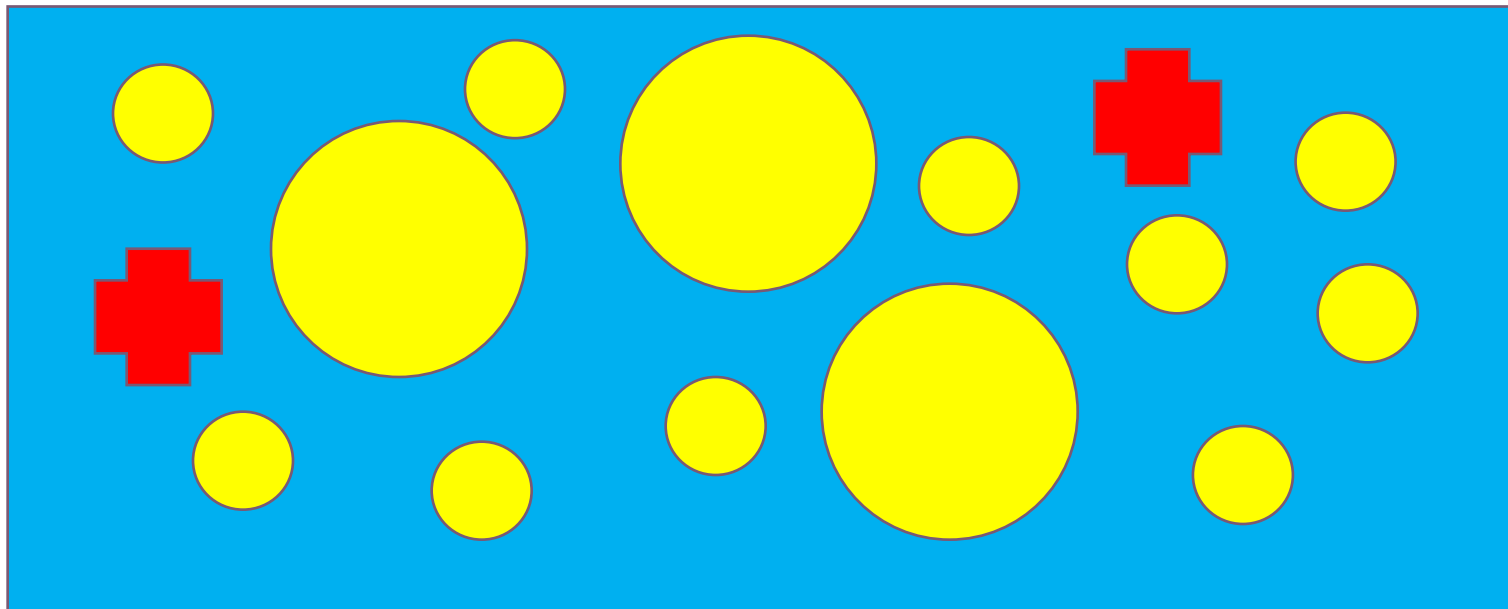

Den inre marknaden

- 30 år
- Men är vi på riktigt där?

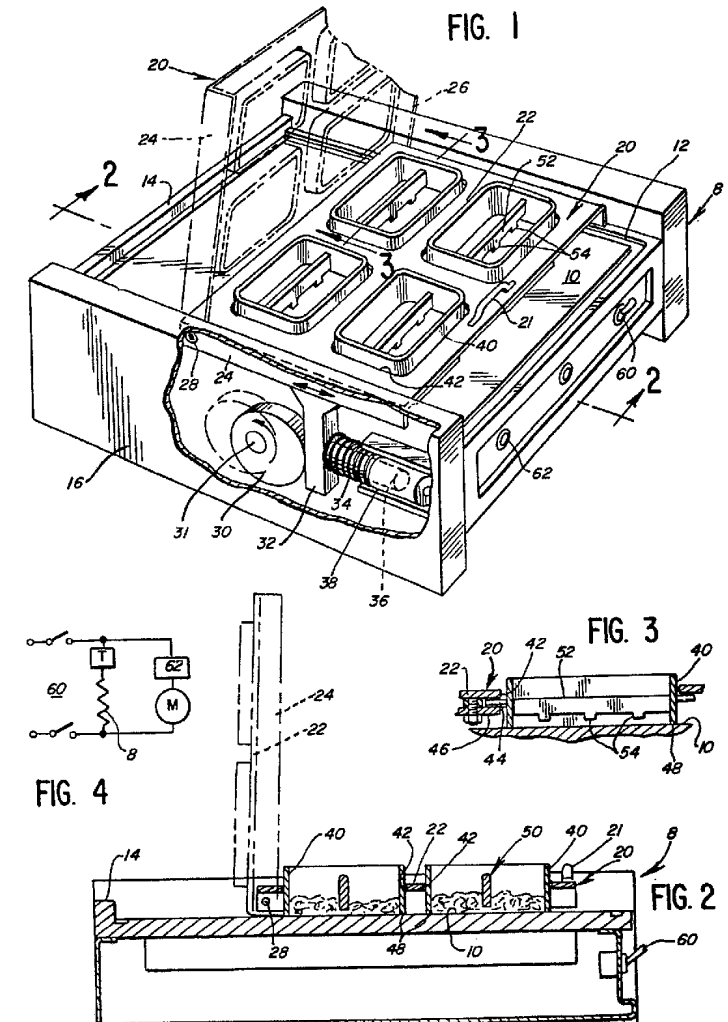

EU perspektiv på upphovsrätt

EU och patent

- 39
- 27
- 17
- Och vem bestämmer?

Christina Wainikka

20 jan. 2019 · 🌐

2024-06-04

21

Fynd i köket en söndagmorgon. Det går utför med Knivsöder. [#köksinvigning](#) [#nyttkök2018](#)

Protektionism

De nya slagfälten

Vad skapar värde?

Frågor eller kommentarer?

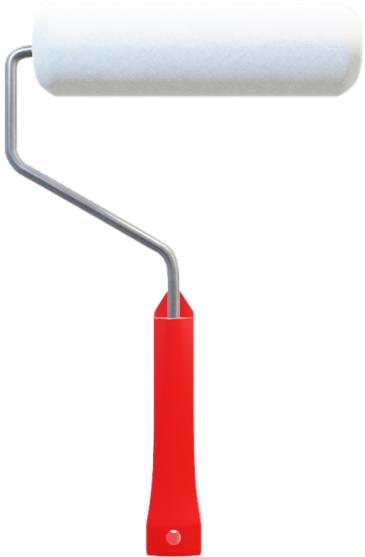
IP-utmaningar med cirkulära affärsmodeller

Ulrika Wennersten, Lunds universitet

IP-utmaningar med cirkulära affärsmodeller

Ulrika Wennersten
Docent, Juridiska fakulteten,
Lunds universitet

Utgångspunkter

- **Artikel 3.3 EU-fördraget:**

“Unionen ska upprätta en inre marknad. Unionen ska verka för en **hållbar utveckling** i Europa som bygger på välavvägd ekonomisk tillväxt och på prisstabilitet, på en social marknadsekonomi med hög konkurrenskraft där full sysselsättning och sociala framsteg eftersträvas, samt på en **hög miljöskyddsnivå och en bättre miljö. Den ska främja vetenskapliga och tekniska framsteg.**”

- **Funktionsfördraget:**

”**Miljöskyddskraven ska integreras** i utformningen och genomförandet av unionens politik och verksamhet, särskilt i syfte att **främja en hållbar utveckling**” (artikel 11)

“Konsumentskyddskraven ska beaktas när unionens övriga politik och verksamhet utformas och genomförs” (artikel 12)

Utgångspunkter forts

- Artikel 36 och 118

- Artikel 37 i stadgan

“En hög nivå i fråga om miljöskydd och förbättring av miljöns kvalitet ska integreras i unionens politik och tryggas i enlighet med principen om hållbar utveckling.”

Det allmänna ska främja en hållbar utveckling som leder till en god miljö för nuvarande och kommande generationer (1 kap. 2 § 3 st. RF)

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

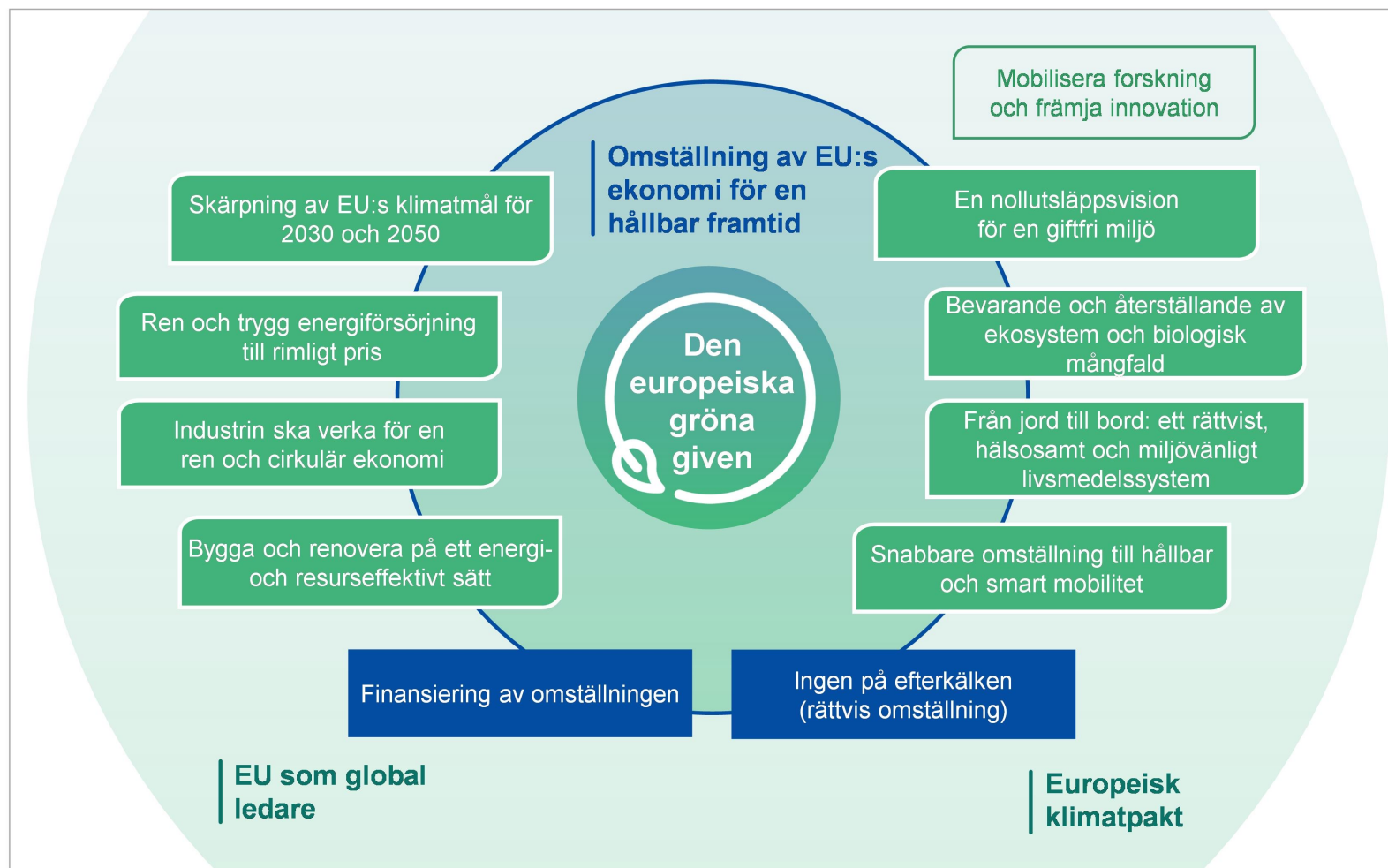

Rätten att reparera – EU-rättsliga initiativ

Direktiv 2008/98/EG om avfall och om upphävande av vissa direktiv

- ”Medlemsstaterna ska vidta lämpliga åtgärder för att främja återanvändning av produkter och förberedelse för återanvändning, framför allt genom att främja inrättande av och stöd till nätverk för återanvändning och reparation samt användning av ekonomiska styrmedel, upphandlingskriterier, kvantitativa mål eller andra åtgärder” (artikel 11)
 - Medlemsstaterna ska upprätta ett avfallsförebyggande program senast 12 december 2013 (artikel 29)
 - Bilaga IV Exempel på avfallsförebyggande åtgärder artikel 29
- p. 16 ” Främjande av återanvändning och/eller reparation av vissa uttjänta produkter eller komponenter till dessa, bland annat genom utnyttjande av undervisning och ekonomiska, logistiska eller andra åtgärder, till exempel stöd till eller inrättande av ackrediterade reparations- och återanvändningscentraler och -nätverk, särskilt i tätbefolkade områden.”

Den europeiska gröna given (The European Green Deal), COM(2019) 640 final

Kommissionen: En ny handlingsplan för den cirkulära ekonomin, COM(2020) 98 final

- Konsumentlagstiftningen ska säkerställa att konsumenterna får tillförlitlig och relevant information om produkter på försäljningsstället, bland annat om deras livslängd och om tillgången till reparationstjänster, reservdelar och reparationsmanualer.
- Kommissionen ska arbeta för att införa en ny ”rätt till reparation” och överväga nya övergripande materiella rättigheter för konsumenter, till exempel när det gäller tillgång till reservdelar eller reparationer.
- Elektronik och IKT anger som en prioriterad sektor för genomförandet av ”rätten till reparation”.
- Företag och privata konsumenter ska kunna välja hållbara textilier och ha lätt tillgång till återanvändnings- och reparationstjänster.

Europaparlamentets resolution av den 10 februari 2021 om den nya handlingsplanen för den cirkulära ekonomin (2020/2077(INI))

- “Parlamentet välkomnar därför varmt de planerade initiativen för att införa en ny ”rätt till reparation”, som bör omfatta åtminstone produkters förlängda livscykel, tillgång till reservdelar och omfattande information samt till överkomliga reparationstjänster för konsumenterna” (p. 31)

Europaparlamentets resolution av den 7 april 2022 om rätten till reparation

- **Utforma produkter som varar längre och kan repareras**
- **Ge konsumenterna möjlighet att välja reparerbara produkter**
- **Stärkta konsumenträttigheter och garantier för en längre användning av varor**

Utforma produkter som varar längre och kan repareras*

p. 6. “Europaparlamentet betonar att det är nödvändigt att säkerställa bättre tillgång för slutanvändare och oberoende reparatörer till reservdelar och bruksanvisningar inom rimlig tid och till en rimlig kostnad, under en period som motsvarar produktens förväntade livslängd”.

p.9 “Europaparlamentet påminner om att tillgång till reparations- och underhållsinformation för alla aktörer inom reparationssektorn är avgörande för att ge konsumenterna bättre tillgång till reparationstjänster. Parlamentet insisterar därför på att en verklig ”rätt till reparation” bör ge aktörer inom reparationsindustrin, inbegripet oberoende reparatörer, och konsumenter kostnadsfri tillgång till nödvändig reparations- och underhållsinformation, bland annat information om diagnosverktyg, reservdelar, programvara och uppdateringar som behövs för att utföra reparationer och underhåll. Parlamentet påminner om vikten av ett innovativt företagsklimat och respekt för företagshemligheter.”

Europaparlamentets resolution av den 7 april 2022 om rätten till reparation.

Kommissionens
arbetsprogram
2023, COM
(2022) 548
final.

***Huvudmål: Den europeiska gröna
given***

Kommissionen avser att anta
”ambitiösa paket med ytterligare
klimat- och miljöåtgärder [...] och
viktiga initiativ inom den cirkulära
ekonomin”, bland annat **rätten till
reparation**.

COM(2023) 638 final

Kommissionens arbetsprogram 2024

Nå resultat i dag, stå redo i morgon,

3.1 EU:s gröna giv

“För att komma närmare en verkligt cirkulär ekonomi behöver vi en snabb överenskommelse om ekodesignkraven på hållbara produkter, avfall och förpackning, transporter av avfall och **reparation av varor.**”

**Förslag till EUROPAPARLAMENTETS
OCH RÅDETS DIREKTIV om
gemensamma regler för att främja
reparation av varor och om ändring av
förordning (EU) 2017/2394 och direktiven
(EU) 2019/771 och (EU) 2020/1828**

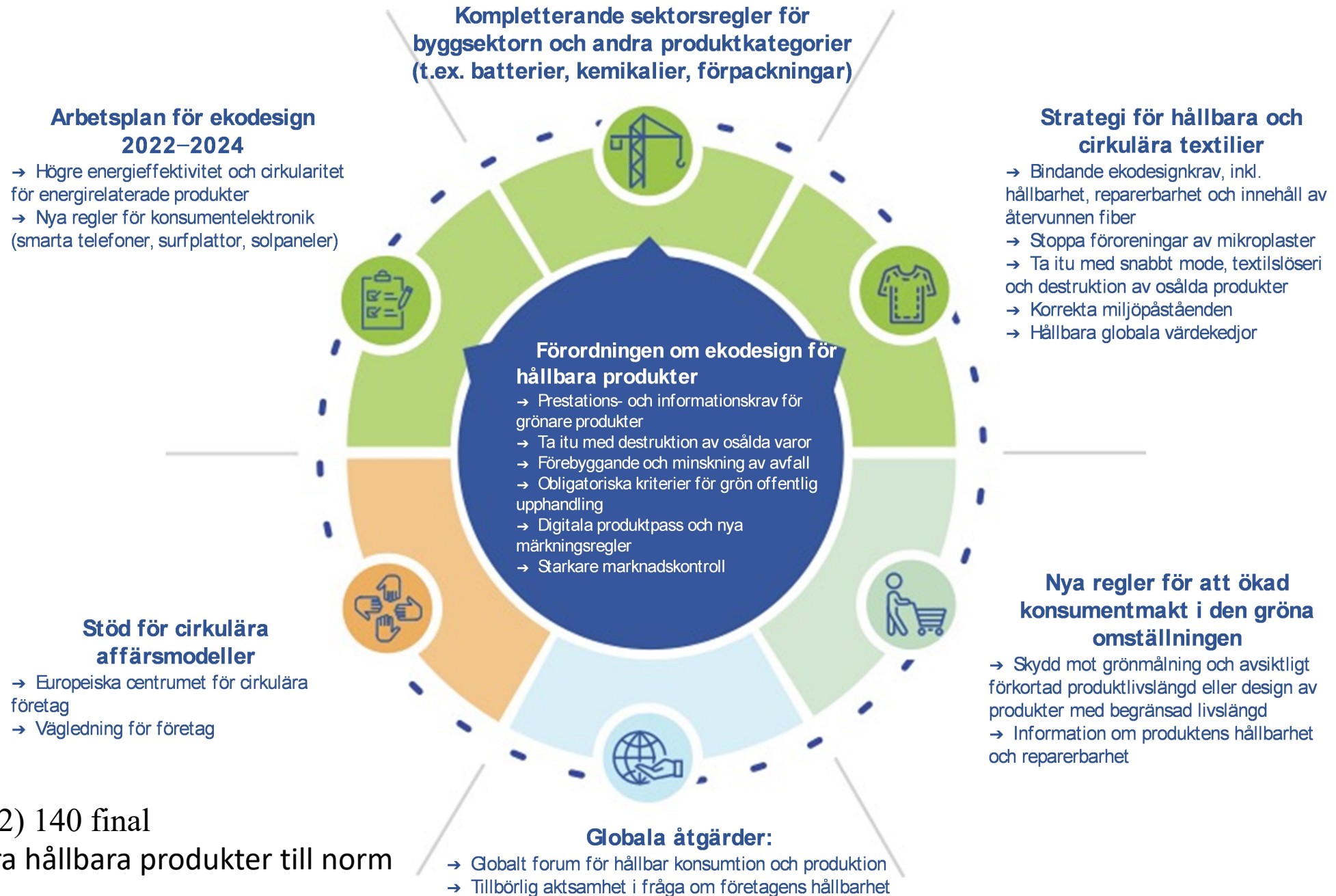
- Det europeiska formuläret för reparationsinformation, artikel 4
- Skyldighet att reparera, artikel 5
- Information om skyldighet att reparera, artikel 6
- Onlineplattform för reparation och varor som genomgår renovering, artikel 7

Direktiv 2009/125/EG av den 21 oktober 2009 om upprättande av en ram för att fastställa krav på ekodesign för energirelaterade produkter

- **Ekodesign**= integrering av miljöaspekter i produktdesignen i syfte att förbättra produktens miljöprestanda under hela dess livscykel, art 2.23.
- **Energirelaterade produkt**= en produkt som påverkar energiförbrukningen när den används och som släpps ut på marknaden och/eller tas i bruk, inklusive delar avsedda att ingå i energirelaterade produkter som omfattas av detta direktiv, vilka släpps ut på marknaden och/eller tas i bruk som enskilda delar för slutanvändare och vilkas miljöprestanda kan bedömas separat, art 2.1.
- Endast produkter som överensstämmer med genomförandeåtgärder i art 15 och vara försedda med CE-märkning enligt artikel 5 för att få släppas ut på marknaden och/eller tas i bruk, se art 3.

Göra hållbara produkter till norm på en mer motståndskraftig inre marknad

COM(2022) 140 final
om att göra hållbara produkter till norm

Ecodesign for Sustainable Products Regulation (ESPR)

- Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om upprättande av en ram för att fastställa krav på ekodesign för hållbara produkter och om upphävande av direktiv 2009/125/EG
- The new regulation was proposed by the Commission on 30th March 2022. The Council adopted its general approach on 23 May 2023, and reached a provisional agreement with the Parliament on 4 December 2023. The Councils approved 27 May 2024

Key product aspects under ESPR

Article 5 – Ecodesign requirements

**EUROPAPARLAMENTETS OCH
RÅDETS FÖRORDNING (EU)
2023/1542 av den 12 juli 2023
om batterier och förbrukade
batterier, om ändring av direktiv
2008/98/EG och förordning (EU)
2019/1020 och om upphävande av
direktiv 2006/66/EG**

Movement/Campaign

Juridiska frågor som måste lösas

- Företagshemligheter
- Dataskydd
- Produktansvar
- Försäkringar
- Immaterialrätt

Immaterialrättsliga regler av
betydelse för möjligheten till
reparation

Konsumtion

Varumärkesrätt, 1 kap. 11 §

”Ensamrätten till ett varukännetecken ger inte något självständigt skydd för en del av kännetecknet som saknar särskiljningsförmåga.

Ensamrätten till ett varukännetecken hindrar inte att någon annan, när det sker i enlighet med god affärssed, i näringsverksamhet använder [...]

3. varukännetecknet för att identifiera eller hänvisa till innehavarens varor eller tjänster.”

Upphovsrätt

Artikel 5.3 l infosoc

”Användning i samband med demonstration eller reparation av utrustning”.

Artikel 5.3 m infosoc

”Användning av ett konstnärligt verk i form av en byggnad eller en ritning eller plan av en byggnad i syfte att rekonstruera denna byggnad”.

Artikel 5.2 b infosoc

”För mångfaldigande på alla typer av medier utfört av en fysisk person för privat bruk och där syftet varken direkt eller indirekt är kommersiellt, under förutsättning att rättsinnehavarna får rimlig kompensation varvid hänsyn skall tas till huruvida de tekniska åtgärder som avses i artikel 6 har tillämpats på det berörda verket eller alstret eller inte”.

SOU 2024:4 - Slutsats: Det saknas förutsättningar för att föreslå en inskränkning för reparation av brukskonst (s. 381)

Mönsterskyddslagen

Sammansatt produkt, 2a § ML

”Ett mönster till en beståndsdel i en sammansatt produkt, anses vara nytt och särpräglat endast om

1. beståndsdelen eller del därav, när den har fogats in i den sammansatta produkten, förblir synlig vid normal användning av den produkten, och
2. mönstret till det som syns i sig uppfyller kraven på nyhet och särprägel i 2 §.

Med normal användning avses slutanvändarens användning, med undantag för underhåll, service och reparationsarbeten.”

24 § 2 st ML

”För mönster som avser en beståndsdel, som används för att reparera en sammansatt produkt så att den återfår sitt ursprungliga utseende, gäller registreringen aldrig för mer än högst tre femårsperioder.”

Mönsterrätt

Gemenskapsförordningen 6/2002, Artikel 110 Övergångsbestämmelse

1. Till dess att ändringar i denna förordning har trätt i kraft efter förslag från kommissionen i ärendet skall skydd i form av gemenskapsformgivning inte åtnjutas för en formgivning som utgör en beståndsdel i en sammansatt produkt och som används enligt artikel 19.1 för att möjliggöra reparation av denna sammansatta produkt så att den återfår sitt ursprungliga utseende.

2. Det förslag från kommissionen som avses i punkt 1 skall lämnas in samtidigt med de ändringar som kommissionen föreslår i ärendet i enlighet med artikel 18 i direktiv 98/71/EG och skall beakta dessa ändringar.

Mönsterskydd - Nytt direktiv och ny förordning

COM(2022) 666 final

"Artikel 20a Reparationsklausul

1. Skydd ska inte ges för en EU-formgivning som utgör en beståndsdel i en sammansatt produkt på vars utseende beståndsdelens utformning beror, och som används enligt artikel 19.1 **enbart** för att möjliggöra reparation av denna sammansatta produkt så att den återfår sitt ursprungliga utseende.
2. Punkt 1 kan inte åberopas av tillverkaren eller säljaren av en beståndsdel i en sammansatt produkt som inte på vederbörligt sätt har informerat konsumenterna, genom en tydlig och synlig angivelse på produkten eller i någon annan lämplig form, om ursprunget för den produkt som ska användas för reparation av den sammansatta produkten, så att de kan göra ett välgrundat val mellan konkurrerande produkter som kan användas för reparationen."

5 december 2023:

Repair clause - design of components of complex products will not be protected by EU design if they are used for the repair just to restore the original appearance of the product. The agreement lays down a harmonised transitional period for designs already granted protection of 8 years.

Spaning på två affärsmodeller

Library of things (LoTs)

Upphovsrätt

- Spridningsrätt, 2 § 3 st. p. 4 URL

- Konsumtion, 19 § 2 st URL

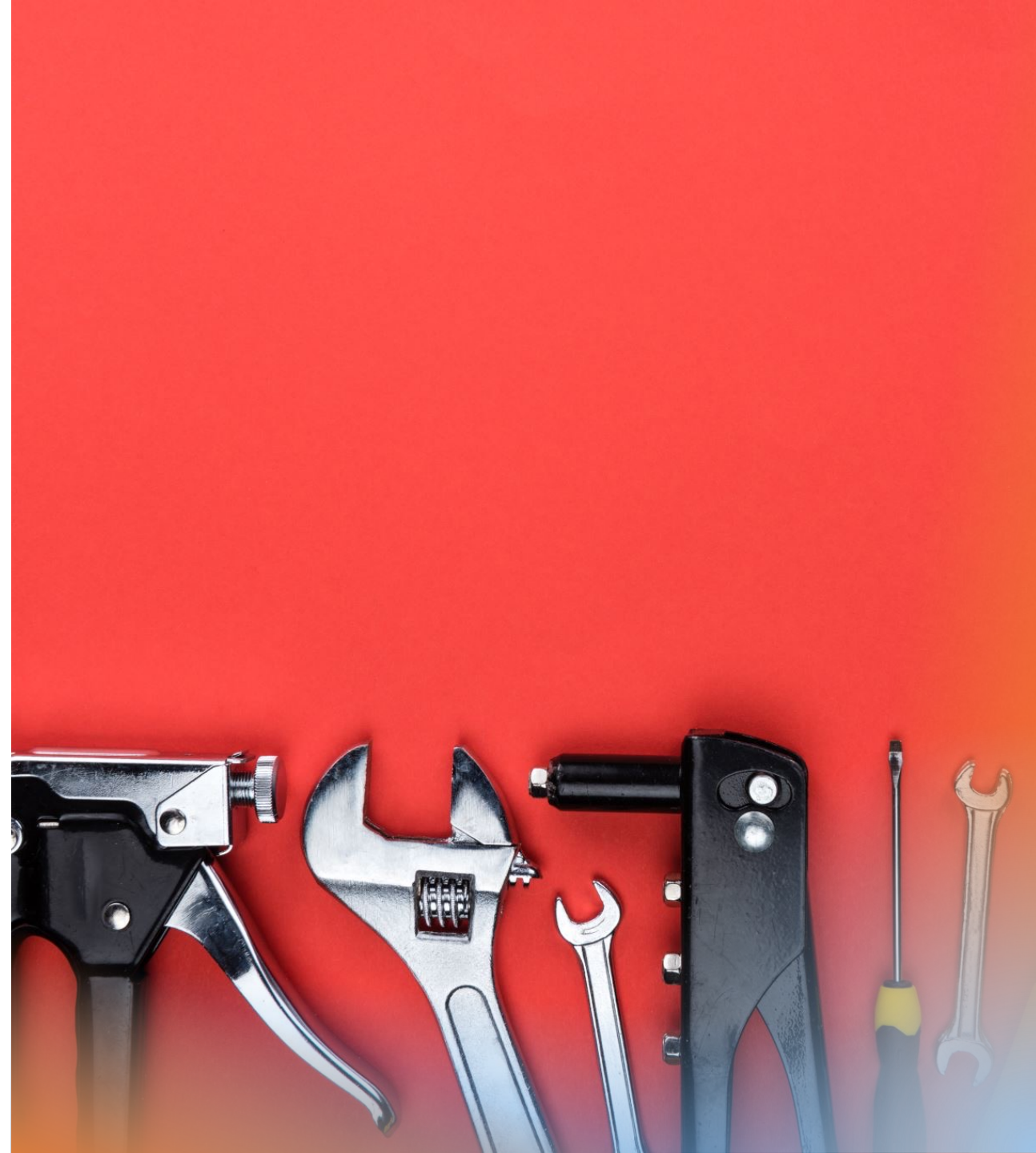
”Första stycket ger **inte** rätt att tillhandahålla allmänheten

1. exemplar av verk, utom byggnader och brukskonst, genom uthyrning eller andra jämförliga rättshandlingar, eller

2. exemplar av datorprogram i maskinläsbar form eller filmverk genom utlåning. Lag (2005:359).”

Industriella rättskyddet

- Om konsumtion skett torde det inte finnas möjlighet att hindra LoTs

Upcycling

Upphovsrätt

- Konsumtion, 19 § URL
- Mångfaldigande, 2 § URL – C-419/13 Allposters
- Ändring, 3 § 2 st URL
- Bearbetningar eller nytt och självständigt verk, 4 § URL?

Varumärkesrätt

Konsumtion av ensamrätten, 12 § VML

”Ensamrätten till ett varukännetecken hindrar inte att någon annan än innehavaren använder kännetecknet för varor som innehavaren, eller någon med innehavarens samtycke, fört ut under varukännetecknet på marknaden inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Första stycket gäller inte när varornas skick förändrats eller försämrats sedan de förts ut på marknaden eller när det finns någon annan skälig grund för innehavaren att motsätta sig användningen.”

Några rättsfall av betydelse

- C-487/07 L'Oréal SA
- C-46/10 Viking Gas
- C-197/21 SodaStream

- C-129/17 Mitsubishi (de-branding
och re-branding)

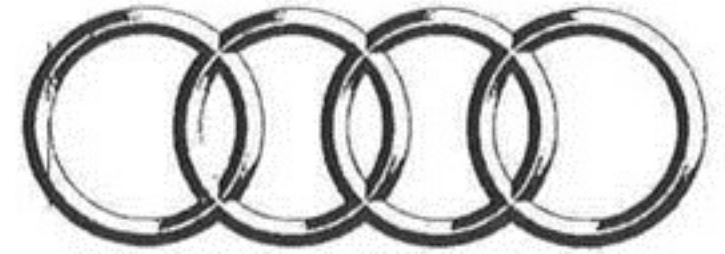
Andra möjliga försvar

- Utsmyckning? Syftet är inte att använda varumärket som en uppgift om en av egenskaperna hos dessa varor? **C-102/07, Adidas/Marca**
- Referens? **C-299/99 Gillette**
- Konstnärlig frihet

Källa: Senftleben, Martin, Fashion Upcycling and Trademark Infringement – A Circular Economy/Freedom of the Arts Approach (June 1, 2023). Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=4470873> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4470873>

C-334/22 Audi

- Ingen analog tillämpning av artikel 110 i formgivningsförordningen (p. 29)
- Åtskillnad mellan fall ”där ett företag som inte har ekonomiska band till varumärkesinnehavaren anbringar ett tecken som är identiskt med eller liknar detta varumärke på de reservdelar som saluförs av företaget och som är avsedda att ingå i varumärkesinnehavarens varor, och en situation där ett sådant företag, utan att anbringa ett tecken som är identiskt med eller liknar varumärket på dessa reservdelar, använder detta varumärke för att ange att reservdelarna är avsedda att ingå i varumärkesinnehavarens varor. Även om den andra av dessa situationer omfattas av det fall som avses i punkt 55 ovan, gäller detsamma inte den första av dessa situationer. Anbringandet av ett tecken som är identiskt med eller liknar varumärket på den vara som tredje man saluför går, [...], utöver den användning som avses i artikel 14.1 c i förordning 2017/1001 och hör således inte till något av de fall som omfattas av denna bestämmelse (p. 57)
- Av detta följer att när ett tecken, som är identiskt med eller liknar ett EU-varumärke, utgör en beståndsdel i en reservdel för motorfordon, som utformats för att fästa motorfordonstillverkarens emblem på reservdelen och inte används för att identifiera eller hänvisa till varor eller tjänster som varumärkesinnehavarens varor eller tjänster, utan för att på ett så troget sätt som möjligt återge en av innehavarens varor, omfattas en sådan användning av varumärket inte av artikel 14.1 c i förordning 2017/1001 (p. 58)

PMD, PMT 8939-23, 2024-03-04

- TISSOT välkänt för klockor
- Kundanpassning – är inte att tillhandahålla tjänst för privat bruk
- Inte styrkt att ensamrätten var konsumerad
- Men uttalar sig även om konsumtion inträtt:
 - Klockor med målade urtavlor – förändrats
 - Inte visat försämring
 - Marknadsföring ger intryck av ekonomiskt band. Skadar varumärkets särskiljningsförmåga och renommé

Mönsterrätt

- Konsumtion 7 b § - originalprodukten
- Om den omarbetade produkten faller inom mönstrets skyddsomfång och därmed inte gör ett annat helhetsintryck på en kunnig användare än det registrerade mönstret blir det intrång, se 5 § 2 st. ML.

Tack!

ulrika.wennersten@ehl.lu.se

Hållbarhet och patent

Mimmi Westman, Scania

Mimmi Westman

Scania, hållbarhet och patent

OUR PURPOSE

Scania's purpose is to drive the shift towards a sustainable transport system, creating a world of mobility that is better for business, society and the environment.

Traton R&D behöver en
affärsdriven patentstrategi.

Traton's patentverksamhet
måste förverkliga en sån
strategi.

Scanias R&D läggs i bolag med andra lastbilmärken

Arbetsrätt · Publicerad 11 mars 2024

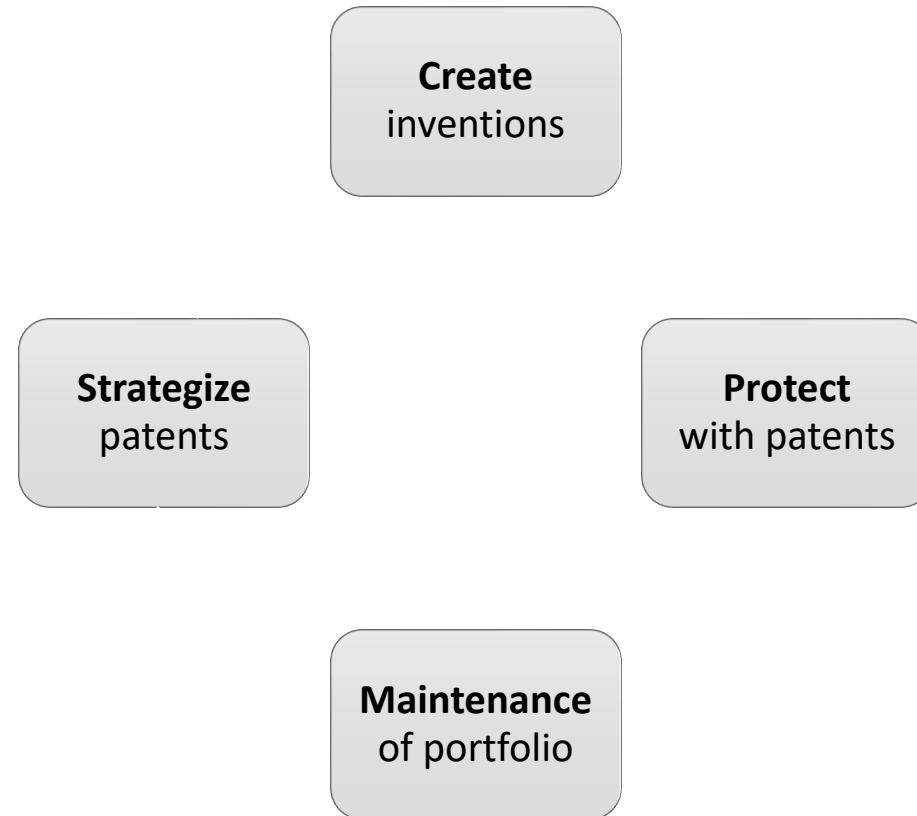
Konsekvenser för patentverksamheten

- Vad är "patentverksamheten" på ett företag?
- Vad är en "affärsdriven" patentstrategi?
- Hur hänger de ihop?

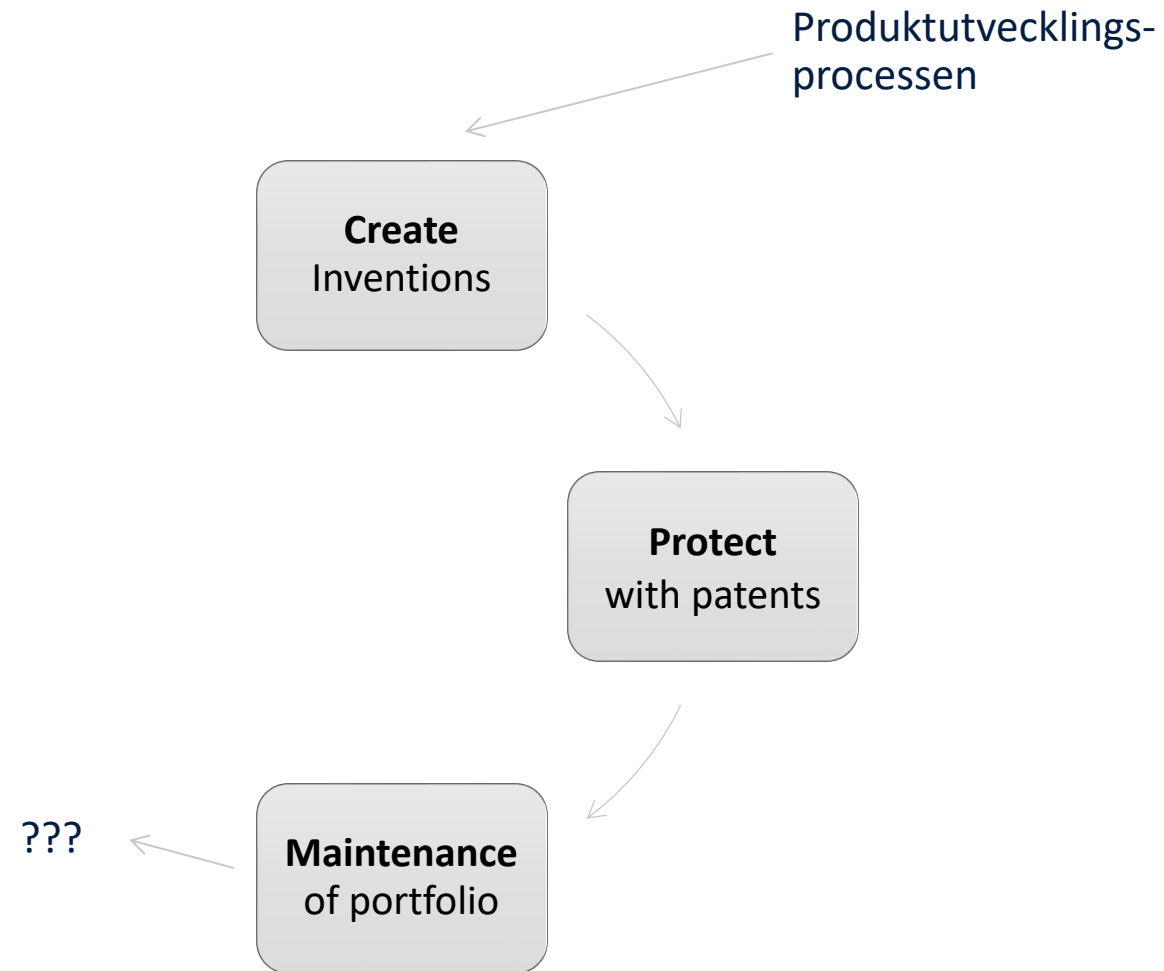

”Patentverksamheten”

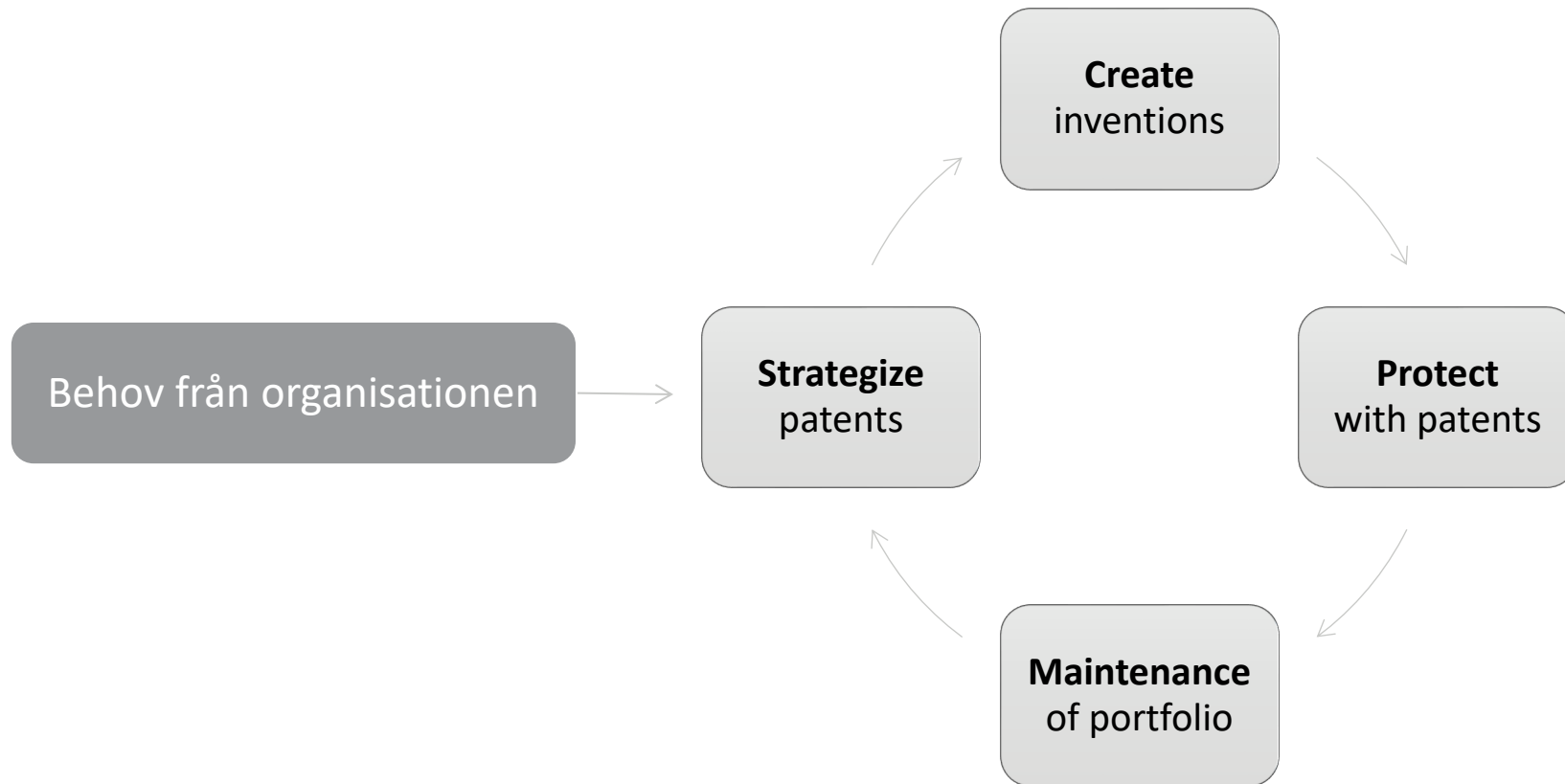

Nuläget

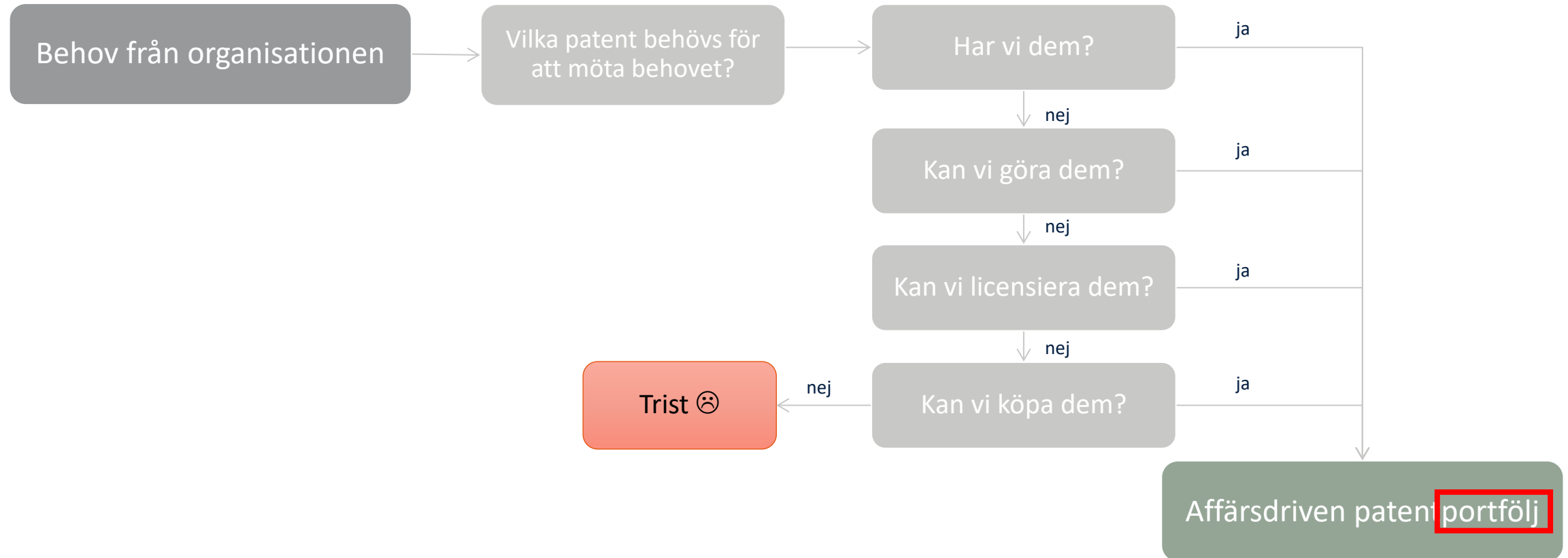

Önskat läge

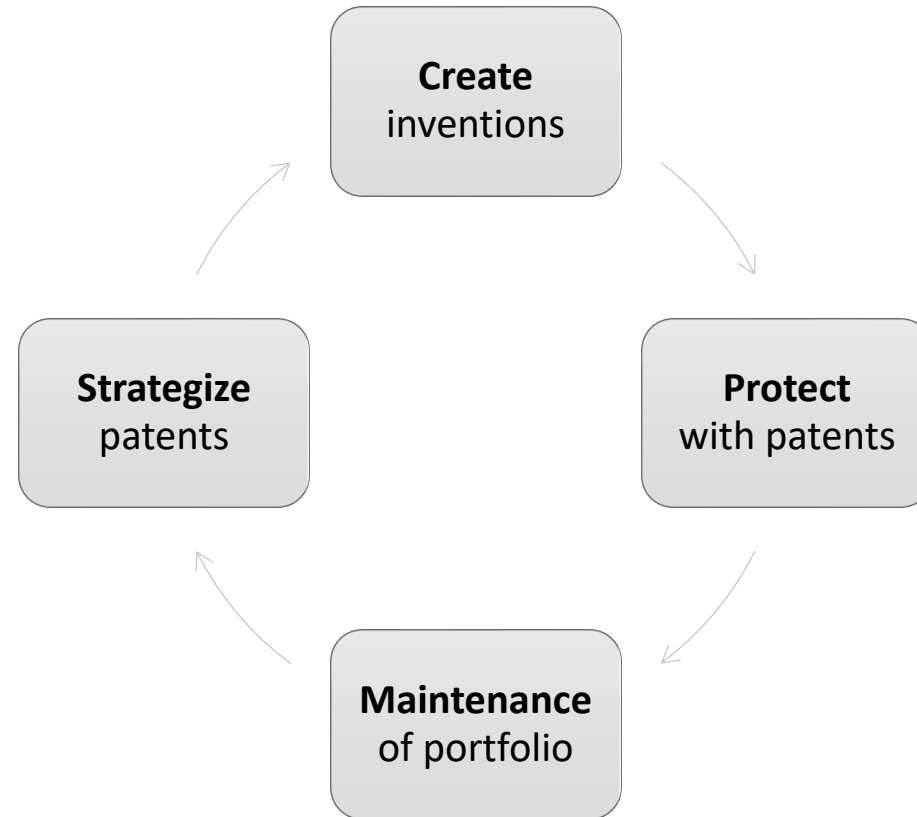

"Affärsdriven"

Portföljgenomgången

Portföljgenomgången

**Maintenance
of **portfolio****

- Förberedelser
 - Agenda
 - Deltagare
 - Underlag
- Genomförande
 - Vad pratar man egentligen om?
- Avslut
 - Vad är det som återförs till verksamheten och hur?

Diskussion

- Vad betyder koordinering för patentverksamheten?
- När blir en grupp patent en "portfölj"?
- Hur integrerar man portföljtänkandet i sin patentverksamhet?

SCANIA

Nästa möte och avslut